

โครงการพัฒนาเครือข่ายห้องสมุด มสธ.
เพื่อสังคมในเขตพื้นที่บริการศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. 10 แห่ง
ดำเนินการโดย
สำนักบรรณสารสนเทศ และศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. 10 แห่ง

(แผนงานที่ 1 แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมตามยุทธศาสตร์หรือตามนโยบายที่สำคัญของมหาวิทยาลัย)

1. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาประเทศให้มีขีดความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเข้มแข็ง และมีภูมิคุ้มกันทางสังคม จำเป็นต้องเริ่มจากการพัฒนาด้านการศึกษา ให้คนในประเทศเกิดจิตสำนึกในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะในคนรุ่นใหม่ซึ่งถือว่าเป็นอนาคตของชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชในฐานะเป็นสถาบันการศึกษาที่มีพันธกิจ ในด้านต่างๆ ได้แก่ 1) การผลิตบัณฑิต 2) พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกระดับของประเทศ 3) พัฒนาชุมชนองค์กร และสถาบันในสังคม เพื่อนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ 4) วิจัย ส่งเสริม และพัฒนาองค์ความรู้ และภูมิปัญญาไทย และ 5) อนุรักษ์ ส่งเสริม และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งเป็นมหาวิทยาลัยเปิดที่ใช้ระบบการศึกษาทางไกลชั้นนำ ให้การศึกษาตลอดชีวิตสำหรับทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบกับการพัฒนาประเทศสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 มหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญของห้องสมุดและการบริการสารสนเทศ จึงได้มีการจัดตั้งศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจ มุม มสธ. ขึ้นเป็นเครือข่ายการบริการห้องสมุดของมหาวิทยาลัย เพื่อให้บริการแก่ประชาชนและนักศึกษา มสธ. ในท้องถิ่น ทั้งนี้งานสำคัญของห้องสมุดก็คือการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการเชิงรุก ที่สอดคล้องกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้คนในสังคมเกิดจิตสำนึกในการเรียนรู้อย่างยั่งยืน ด้วยเหตุผลดังกล่าวการบริการจะมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์อย่างทั่วถึงได้นั้น ผู้ให้บริการจำเป็นต้องทำงานร่วมกันในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือทั้งเครือข่ายเชิงพื้นที่ที่มีการพึ่งพาซึ่งกันและกัน เพื่อมุ่งเน้นผู้รับบริการซึ่งเป็นประชาชนในท้องถิ่น โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ มุม มสธ. ให้เกิดประโยชน์หลายด้าน ทั้งการเป็นแหล่งเรียนรู้สนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต และเป็นแหล่งกลางประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนสนใจขยายโอกาสการศึกษามากขึ้น เป็นการส่งเสริมให้ใช้ มุม มสธ. โดยมีการปรับปรุงให้ มุม มสธ. มีการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เช่น การให้บริการ การจัดกิจกรรมการบริการ เพื่อเป็นการพัฒนาการบริการห้องสมุดให้ก้าวหน้า สามารถเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับท้องถิ่นได้อย่างดี

2. วัตถุประสงค์

2.1. เพื่อให้บุคลากรของศูนย์วิทย์พัฒนา มสธ. 10 แห่ง และสำนักบรรณสารสนเทศ ได้ไปร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ มุม มสธ. ร่วมกับบุคลากรห้องสมุดประชาชนที่เป็นเครือข่ายบริการห้องสมุด มสธ. ในท้องถิ่น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้มีการพัฒนา มุม มสธ. ซึ่งเป็นเครือข่ายห้องสมุด มสธ. ให้มีการใช้บริการมากขึ้น และเป็นแหล่งเรียนรู้ของ มสธ. เพื่อท้องถิ่น

2.2 เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายความร่วมมือด้านห้องสมุดของมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราชและขยายโอกาสด้านการเรียนรู้สู่ชุมชน

3. กลุ่มเป้าหมาย

นักศึกษา มสธ. นักศึกษา กศน. เยาวชน ประชาชนทั่วไปในท้องถิ่น บรรณารักษ์และผู้ปฏิบัติงาน มุม มสธ. ในเขตพื้นที่ให้บริการศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. 10 แห่ง เข้าร่วมโครงการ จำนวน 1,390 คน

4. กำหนดการดำเนินโครงการ

4.1 จัดกิจกรรมการสัมมนาเตรียมความพร้อมให้กับบรรณารักษ์ ศวน. 10 แห่ง ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ มุม มสธ. จำนวน 2 วัน คือ วันที่ 22-23 ธันวาคม 2558 ณ ห้องประชุมอาคารบริหาร ชั้น 6

4.2 กิจกรรมที่ศูนย์วิทยพัฒนาจัดร่วมกับศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจ มุม มสธ. ในห้องสมุดประชาชนจังหวัดที่เป็นที่ตั้ง มุม มสธ. ในเขตพื้นที่บริการของศูนย์วิทยพัฒนา 10 แห่ง จำนวน 19 กิจกรรมระหว่าง มกราคม – กันยายน 2559

5. ผลการดำเนินโครงการ

5.1 ผลผลิต

ผลผลิตที่ 1: กิจกรรมการสัมมนาเตรียมความพร้อมให้กับบรรณารักษ์ ศวน. 10 แห่ง ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ มุม มสธ. จำนวน 2 วัน คือ วันที่ 22-23 ธันวาคม 2558 ณ ห้องประชุมอาคารบริหาร ชั้น 6 และการศึกษาดูงานภายนอก

กลุ่มเป้าหมาย

บรรณารักษ์ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. ทั้ง 10 แห่ง จำนวน 10 คน

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาเครือข่ายห้องสมุด มสธ. เพื่อสังคมในเขตพื้นที่บริการศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. 10 แห่ง และมาตรฐานห้องสมุดสีเขียว โดย นางวรรณุช สุนทรวิณิต ผู้อำนวยการสำนักบรรณสารสนเทศ

2. ชี้แจงการเบิกค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ ที่สำนักบรรณสารสนเทศจัดส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการดำเนินกิจกรรมให้กับศูนย์วิทยพัฒนาทั้ง 10 แห่ง หลังจากที่ได้รับแจ้งเลขที่สัญญาโครงการจากกองแผนงานแล้ว ประกอบด้วย 1) งบประมาณที่ศูนย์วิทยพัฒนาแต่ละแห่งได้รับ 2) รายละเอียดการเบิกจ่ายเงินงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม 3) วัสดุที่ใช้ประกอบในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ มุม มสธ.

3. ศึกษาดูงาน เรื่อง การจัดกิจกรรมของห้องสมุด ณ ศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC)

รายละเอียดสถานที่ศึกษาดูงาน

TCDC เป็นห้องสมุดเฉพาะด้านการออกแบบ ก่อตั้งเมื่อปีพ.ศ. 2548 มีวัตถุประสงค์ คือ สร้างโอกาสในเสาะแสวงหา “ความรู้” เพื่อเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ ใช้สโลแกน “เติมเต็มทุกจินตนาการด้วยประสบการณ์ใหม่จากทั่วโลก” ตั้งอยู่บนชั้น 6 ห้างเอ็มโพเรียม เพื่อเป็นแหล่งความรู้ที่อยู่ในวิถีชีวิตปกติของผู้คนและเข้าถึงง่าย

ความโดดเด่นในดีไซน์ของ TCDC อยู่ที่คอนเซ็ปต์ในการออกแบบที่มีรากมาจากการให้ความสำคัญกับ Content โดยพยายามกระตุ้นให้คนค้นคว้าผ่านรูปแบบต่างๆ เช่น นิทรรศการ การจัดวางหนังสือที่เข้าถึงง่าย การดูหนังฟังเพลง รวมทั้งการสัมผัสจาก design object ของดีไซเนอร์ชั้นนำระดับโลก นอกจากหนังสือที่เกี่ยวกับดีไซน์กว่า 15,000 รายการแล้วยังนำเก้าอี้คลาสสิก original ของดีไซเนอร์ชื่อดังของโลกมาสร้างเสริมบรรยากาศความเป็น Art Gallery และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าชมได้สัมผัสหรือทดลองนั่ง ซึ่งน้อยนักที่แกลเลอรีหรือพิพิธภัณฑ์จะยอมให้สัมผัสจับต้องของราคาแพงที่นำมาโชว์ เรียกว่า การสร้างประสบการณ์ตรงเช่นนี้ถือเป็นอีกจุดเด่นของ TCDC เก้าอี้ที่นำมาโชว์ภายใน TCDC ถือเป็นเก้าอี้ตัวสำคัญของโลกก็ว่าได้ เพราะหลายตัวเป็นเก้าอี้ที่วงการดีไซน์ของโลกพูดถึง เช่น เก้าอี้คาร์บอนของ Marcel Wanders ซึ่งได้แรงบันดาลใจจากการเห็นแม่ถักนิตติ้ง จึงนำเชือกไปเข้ากระบวนการคาร์บอนผลิตออกมาเป็นเก้าอี้ หรือเก้าอี้ต้นหญ้าที่ดีไซเนอร์ได้แรงบันดาลใจจากการสัมผัสความสบายขณะที่นั่งนอนอยู่บนสนามหญ้า หรือเก้าอี้ไม้อัดธรรมชาติ แต่ใครจะเชื่อว่า นั่นเป็นการเปลี่ยนกระบวนการด้านดีไซน์ของโลก ด้วยการนำวัสดุราคาถูกมาอัดทำให้ดูดีและมีราคาขึ้นมา เป็นต้น

เอกลักษณ์อีกอย่างของห้องสมุดแห่งนี้คือ ด้านหน้าจะมีแกลเลอรีถึง 2 ห้อง ซึ่งเปิดบุคคลทั่วไปให้เข้าชมฟรี โดยส่วนใหญ่จะจัดแสดงนิทรรศการระดับโลก ที่ไม่อาจหาชมได้ง่ายๆ ในเมืองไทย เพราะหาสถานที่จัดแสดงที่ได้มาตรฐานการจัดนิทรรศการระดับสากลได้ยาก เช่น “What is Design?”

ทรัพยากรสารสนเทศของ TCDC Resource Center ประกอบด้วย

- หนังสือด้านการออกแบบกว่า 55,000 เล่ม ครอบคลุมทุกหัวข้อความสนใจ อาทิ ประวัติศาสตร์ศิลปะ ตกแต่งภายใน สถาปัตยกรรม แฟชั่นและสิ่งทอ เรขศิลป์ ภาพนิ่งและภาพยนตร์ เป็นต้น นิตยสารและวารสารกว่า 210 ชื่อ

- สื่อมัลติมีเดียกว่า 5,800 สื่อ ทั้งภาพยนตร์ สารคดี เพลง ที่ผ่านการคัดสรร พร้อมเลือกชมกิจกรรมให้ความรู้ของ TCDC ผ่าน iPod และ iPad

- ฐานข้อมูลออนไลน์ ด้านธุรกิจแพชั่น การตลาด และดิจิทัลมีเดีย ได้แก่

Passport GMID ระบบข้อมูลสารสนเทศออนไลน์แบบบูรณาการ นำเสนอข้อมูลข่าวสารองสำคัญๆ เกี่ยวกับธุรกิจอย่างครบวงจร คุณสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลด้านธุรกิจและการตลาดระหว่างประเทศนับพันรายการ ซึ่งเป็นข้อมูลที่นักวิเคราะห์ของยูโรมอนิเตอร์ใช้เมื่อเริ่มโครงการวิจัย ขึ้นใหม่ พร้อมทั้งสามารถสนทนาได้โดยตรงกับสมาคมการค้าชั้นนำ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างมุมมองใหม่ต่อประเทศ บริษัท รูปแบบการดำเนินชีวิต

WGSN (World Global Style Network) เครื่องมือช่วยคาดการณ์แนวโน้มของอุตสาหกรรมแฟชั่น การออกแบบผลิตภัณฑ์ และการบริการเชิงพาณิชย์ที่มีอิทธิพลที่สุดอันดับต้นของโลก โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ และบรรณาธิการมากกว่า 300 คน จากหลากหลายทวีป เพื่อช่วยให้คุณตัดสินใจเรื่องการออกแบบอย่างชาญฉลาด ซึ่งจะช่วยให้คุณได้เปรียบในการแข่งขันและประสบความสำเร็จมากขึ้นในอนาคต

STASH ฐานข้อมูลที่รวบรวมผลงานประเภท visual effects และ animation projects ของนักออกแบบและศิลปินทั้งมืออาชีพและมือสมัครเล่นจากทั่วโลก ที่มีฝีมือและความคิดสร้างสรรค์ สามารถจุดประกายจินตนาการและเป็นแรงผลักดันให้เกิดไอเดียและการออกแบบผลงานใหม่ๆ ในรูปแบบภาพเคลื่อนไหว และคลิปวิดีโอที่อัปเดตทุกเดือน

- ฐานข้อมูลซึ่งรวบรวมวัสดุเพื่อการออกแบบกว่า 7,500 ชนิดของ Material Connexion@Bangkok

- สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการเสริม อาทิ ห้องอ่านหนังสือ ห้องชมภาพยนตร์ และการบรรเลงดนตรีแจ๊ซในวันหยุดสุดสัปดาห์ ฯลฯ

4. ทบทวนและสรุปผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ มุม มสธ. ในปี 2558 ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของ ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ. 10 แห่ง จำนวน 12 แห่ง 12 กิจกรรม ผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 1,127 คน ดังนี้

สวน	วันที่จัดกิจกรรม	มุม มสธ.ที่จัดกิจกรรม	ชื่อกิจกรรม	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม/คน
จันทบุรี	19 ก.ค. 2558	จันทบุรี	การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารและการท่องเที่ยว	76
นครนายก	22 ก.ค. 2558	สระบุรี	การส่งเสริมการใช้ มุม มสธ.	60
นครศรีธรรมราช	12 ก.ค. 2558	สุราษฎร์ธานี	มุม มสธ. รอบรู้สู่อาเซียน	65
นครสวรรค์	29 พ.ค. 2558	เพชรบูรณ์	เปิดประตูสู่อาเซียน	172
เพชรบุรี	29 พ.ค. 2558	หอสมุดรัชมัง คลาภิเษก วังไกลกังวล	การพัฒนาเครือข่ายห้องสมุด มสธ. เพื่อสังคม	230
ยะลา	8 ส.ค. 2558	ตรัง	ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	100
ลำปาง	4 ก.ค. 2557	น่าน	หนังสือทำมือเพื่อส่งเสริมการอ่าน ใน มุม มสธ.	81
สุโขทัย	28 ก.ค. 2558	อุดรดิตถ์	พัฒนาความรู้สู่อาเซียนกับ มุม มสธ.	50
อุบลราชธานี	6 มิ.ย. 2558	นครพนม	เปิดโลกการศึกษาทางไกลใน มุม มสธ.	123
	13 มิ.ย. 2558	บุรีรัมย์		
อุดรธานี	10 ก.ค. 2558	หนองบัวลำภู	เปิดโลกเรียนรู้ทางไกลในมุม มสธ.	170
	11 ก.ค. 2558	หนองคาย		
		12 แห่ง		1,127

ข้อสรุป

ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดกิจกรรม ปี 2558 และข้อเสนอแนะและแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ มุม มสธ. ปี 2559 มีดังนี้

1. ข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในการดำเนินโครงการ
2. ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพด้านอื่น ๆ ด้วย
3. ผู้เข้าร่วมโครงการมีจำนวนมากเกินไปทำให้บริการไม่ทั่วถึง
4. นักศึกษา กศน. จะให้ความสนใจในการจัดกิจกรรมเพียงช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ดังนั้นกิจกรรมฝึกปฏิบัติจะทำให้เด็กสนใจมากกว่า

5. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ มุม มสธ. ปี 2559 ควรเน้นรูปแบบการใช้วัสดุมาตกแต่ง มุม มสธ. ให้สวยงาม ดึงดูดความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม เพราะต้องใช้ มุม มสธ. เป็นแหล่งค้นคว้าทำกิจกรรม เล่นเกมส์ ถือเป็นช่องทางหนึ่งของการประชาสัมพันธ์ มุม มสธ. ให้ นักศึกษา กศน. และประชาชนทั่วไปได้รู้จักมากขึ้น